

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/367453680>

AYDIN KÜLTÜRÜNDE KÖRÜKLÜ ÇİZME YAPIMI

Conference Paper · January 2023

CITATIONS

0

READS

96

1 author:

Saadet Nihal Coşkun

Aydın Adnan Menderes University

27 PUBLICATIONS 12 CITATIONS

SEE PROFILE

TÜRKİYE AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TÜRK SANATI ve KÜLTÜRÜ UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ (TURKEY ADU TURKISH ART and CULTURE APPLICATION and RESEARCH CENTER)
TÜRKİYE SELÇUK ÜNİVERSİTESİ TÜRK EL SANATLARI ARAŞTIRMA ve UYGULAMA MERKEZİ (TURKEY SELÇUK UNIVERSITY TURKISH HANDICRAFTS RESEARCH and APPLICATION CENTER)
AZERBAIJAN MİLLİ İLİMLER AKADEMİSİ FOLKLOR ENSTİTÜSÜ (AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES FOLKLORE INSTITUTE)
AZERBAIJAN MİLLİ İLİMLER AKADEMİSİ MİMARLIK ve GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ (AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES INSTITUTE OF ARCHITECTURE and FINE ARTS)
KUZZEY MAKEDONYA SOSYO KÜLTÜREL ANTROPOLOJİ ENSTİTÜSÜ (N. MACEDONIA INSTITUTE FOR SOCIO-CULTURAL ANTHROPOLOGY)
BOSNA HERSEK VSTIM KOLLEJİ (BOSNIA and HERCEGOWINA VSTIM COLLEGE)
ÖZBEKİSTAN TERMEZ DEVLET ÜNİVERSİTESİ (UZBEKISTAN TERMEZ STATE UNIVERSITY)
ARNAVUTLUK ELBASAN ALEKSANDER XHUVANI UNİVERSİTESİ (ALBANIA ELBASAN ALEKSANDER XHUVANI UNIVERSITY)
KAZAKİSTAN AVRASYA MİLLİ ÜNİVERSİTESİ (KAZAKHISTAN EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY)
ÇEÇENİSTAN ÇEÇEN DEVLET ÜNİVERSİTESİ (CHECHENISTAN CHECHEN STATE UNIVERSITY)
KIRGIZİSTAN B. BEİSHENALİEVA KIRGIZ DEVLET KÜLTÜR ve SANAT ÜNİVERSİTESİ (KYRGYZSTAN B. BEİSHENALİEVA KIRGIZ STATE CULTURE and ART UNIVERSITY)
BULGARİSTAN GÜNEY-BATİ ÜNİVERSİTESİ (BULGARIA SOUTH-WEST UNIVERSITY)
GÜRCİSTAN İ. JAVAKHİSHVİLİ TİFLİS DEVLET ÜNİVERSİTESİ (GEORGIA İ. JAVAKHİSHVİLİ TİFLİS STATE UNIVERSITY)
ÖZBEKİSTAN KARAKALPAK DEVLET ÜNİVERSİTESİ (UZBEKISTAN KARAKALPAK STATE UNIVERSITY)
GÜRCİSTAN A. KUTATELADZE ADINA TİFLİS DEVLET SANAT AKADEMİSİ (GEORGIA TİFLİS STATE ART ACADEMY NAMED AFTER A. KUTATELADZE)
İNGUŞYA Ç. E. AXRİEV İNGUŞ İNSANİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (INGUSIA Ç. E. AXRİEV INTEGRATED HUMAN SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE)
K. MAKEDONYA ÜSKÜP FELSEFE FAKÜLTESİ KÜLTÜRLERARASI ARAŞTIRMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ (N. MACEDONIA CENTER FOR INTERCULTURAL STUDIES AND RESEARCH AT THE FACULTY OF PHILOSOPHY)
TÜRKİYE İPEK YOLU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (TURKEY İPEK YOLU STRATEGIC RESEARCH CENTER)
KAFKASYA ÜNİVERSİTELER BİRLİĞİ (CAUCASUS UNIVERSITY ASSOCIATION)

1. ULUSLARARASI BALKANLAR, ANADOLU, KAFKASYA ve TÜRKİSTAN COĞRAFYASI SANAT, KÜLTÜR, TARİH ve FOLKLOR KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

I. INTERNATIONAL BALKANS, ANATOLIA, CAUCASIA and TURKISTAN (MIDDLE ASIA) GEOGRAPHY ART, CULTURE, HISTORY and FOLKLORE CONGRESS / ART ACTIVITY

“Prof. Dr. Kamil İBRAHİMOV Armağanı (In Honour of Prof. Dr. Kamil İBRAHİMOV)”

Editör: Dr. Ahmet AYTAÇ

**06-07-08 (Eylül) September 2021
Aydın-(TÜRKİYE) TURKEY**

1. ULUSLARARASI BALKANLAR, ANADOLU, KAFKASYA ve TÜRKİSTAN COĞRAFYASI SANAT, KÜLTÜR, TARİH ve FOLKLOR KONGRESİ

1. ULUSLARARASI BALKANLAR, ANADOLU, KAFKASYA ve TÜRKİSTAN COĞRAFYASI SANAT, KÜLTÜR, TARİH ve FOLKLOR KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

I. INTERNATIONAL BALKANS, ANATOLIA, CAUCASIA and TURKISTAN (MIDDLE ASIA) GEOGRAPHY ART, CULTURE, HISTORY and FOLKLORE CONGRESS / ART ACTIVITY

“Prof. Dr. Kamil İBRAHİMOV Armağanı (In Honour of Prof. Dr. Kamil İBRAHİMOV)”

Editör:
Dr. Ahmet AYTAÇ

06-07-08 Eylül (September) 2021
Aydın-TÜRKİYE (TURKEY)

Tüm hakları saklıdır. Copyright sahibinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının, elektronik, mekanik ya da fotokopi ile basımı, yayımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Sayfa Tasarımı:

Dr. Ahmet AYTAÇ

Kapak Tasarımı:

Dr. Ahmet AYTAÇ

Basım Tarihi: 29.12.2021

ISBN: 978-605-73815-4-5

ADÜ Yayın Numarası: 86

Kitapta Yer alan metinler, fotoğraf, resim, şekil ve çizimler, alıntı ile kaynakça sorumlulukları yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

Açılış konuşmaları	9-22
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Ahmet AYTAÇ (Turkey) , Hayatı ve Akademik Yönü ile Prof. Dr. Kamil İbrahimov	23-28
Prof. Dr. Şikar QASIMOV (Azerbaijan) , "İpək Yolu" Bütün Türk Dünyasının Ortaq Tarixi-Mədəni Dəyəridir	28-34
PhD. (Dr.) Altay SUROY RECEPOĞLU (Kosova) , Kosova ve Arnavutluk'ta Sarı Saltık Kerametleri	35-38
Prof. Dr. Necati DEMİR (Turkey) , Türk Tarihinde Satuk Buğra Han Tezkireleri	41-48
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Afaq RAMAZANOVA (Azerbaijan) , The Theme of Karabagh in Aziza Jafarzade's Scientific and Literary Activity	49-50
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Ayşegül KARAKELLE (Turkey) , Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi Kapsamında Yapılan Çalışmalar Üzerine Bir Araştırma "HMKÜ Örneği"	51-55
Assist. Prof. (Dr. Öğr. Üyesi) Dr. Elvira LUMI-PhD. (Dr.) Lediona LUMI (Albania) , A Few Theories About Metaphor	57-59
Gülzade ABDULOVA (Azerbaijan) , Qarabağın Maddi-Mədəni Dəyərləri	61-64
Prof. Dr. Osman KUNDURACI (Turkey) , Türk Sanatında Konut Geleneğine Kısa Bir Bakış	67-74
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Zeynep BALKANAL (Turkey) , Kazdağının Eteğinde Alibey Kudar Etnografya Galerisinde Bulunan El Dokuması Torba ve Heybeler	75-80
PhD. (Dr.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan) , XI-XIII. Əsrlərdə Qarabağ Zərbxanalarının Nadir Sikkələri (Xarici Muzeylərdəki Materiallara Əsasən)	81-83
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Rakela LUNİKU (Albania) , The Diversity of Composites Used in Albanian Folk Creativity	85-88
PhD. (Dr.) Gulsaba HASANOVA (Azerbaijan) , Activity of the National Museum of Azerbaijan Literature Named After Nizami Ganjavi in the Creation of Memorials and Statues in Museums Outside the Country	89-91
Prof. Dr. Zoran MATEVSKI-Assoc. Prof. Dr. Dushka MATEVSKA (N. Macedonia) , Religious Tolerance in Global Society	95-100
Prof. Dr. Mutluhan TAŞ (Turkey)-Belkais ROUACHED (Tunisia) , Güzellik ve Vahdet-i Vücut	101-104
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Majlinda PERRIU – PEZA-PhD. (Dr.) Florenca STAFI (Albania) , The Albanian Issue After the Announcement of the "Hyrrjeti" (1908-1910)	105-110
PhD. (Dr.) Nazmiyya YİĞİTOĞLU (Azerbaijan) , The Tragedy of Displacement of the Azerbaijani People in the "Tears of the Caspian Sea" (Based on The Novel of the Same Name by Writer Aziza Jafarzadeh)	111-114
Vefa QULİYEVA (Azerbaijan) , Background of Armenian Territorial Claims	115-122
Prof. Aysen SOYSALDI-Arş. Gör. (Res. Assist.) Hatice ELVER (Turkey) , Ağrı Halılarında Bazı Örnekler	125-136
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Zeynep BALKANAL-Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Sultan SÖKMEN (Turkey) , Kâbe ve Cami Tasvirli Dokumalardan Örnekler	137-141
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Ahmet AYTAÇ (Turkey) , Kırım Tatar Kilim Kültürü ve Anadolu Türk Dokumaları ile Desen Benzerliklerine Dair	143-150
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Ahmet AYTAÇ (Turkey) , Eskitme (Vintage) Halılara Dair	151-156
PhD. (Dr.) Arzu SEYNALOVA (Azerbaijan) , A Bout the Art of Carpet Weaving of Qashqai	157-158
Prof. Dr. Abbas Q. SEYİDOV-Prof. Dr. Kamil F. İBRAHİMOV (Azerbaijan) , Traces of the Ancient Turkic Spiritual Culture in Archaeological Artifacts	161-163
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Habibe ALİYEVA (Azerbaijan) , Current State and Problems of Epigraphic Monuments of Karabakh	165-170
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Nasir GULUZADEH (Azerbaijan) , Collection of Sphero-Conical Vessels of the National Museum of History of Azerbaijan	171-172

1. ULUSLARARASI BALKANLAR, ANADOLU, KAFKASYA ve TÜRKİSTAN COĞRAFYASI SANAT, KÜLTÜR, TARİH ve FOLKLOR KONGRESİ		
Lec. (Öğr. Gör.) S. Nihal COŞKUN (Turkey), Aydın Kültüründe Körüklü Çizme		173-179
Turaev SHERZOD (Uzbekistan), Turkish Ethnic Group Within the Uzbek Nation		181-182
Prof. Dr. Hanisa ÇAVDATOVNA ALİŞİNA (Tatarstan), Тобольское Наследие Профессора н.ф. Катанова		185-187
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Berrin OKKA (Turkey), History of the Plague and its Reflections on the Art of Painting		189-194
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Rudina MITA-Phd. (Dr.) Lenida LEKLI (Albania), Albanian Women During the Years 1925-1939 (Aspects of Her Position in the Family, Society, Level of Education, Emancipation and Integration in the Albanian Social Life)		195-202
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Tural ŞİRİYEYEV (Azerbaijan), 19. Yüzyılda Azerbaycan'da Kadının Aile İlişkileri ve Kamusal Yaşamdaki Konumu Üzerine		203-204
PhD. (Dr.) Gulnar Agig JAFARZADE (Azerbaijan), Famous Iravanian Personalities of the Qajar Period		205-208
Prof. Dr. Mutluhan TAŞ-Halil İbrahim SANDIKLI (Turkey), Eşyada Güzellik		211-215
Prof. Dr. Mutluhan TAŞ-Halit BURSA (Turkey), Harekette Olgunluk ve Güzellik		217-220
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Reyhan DEMİR- Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Ahu Simla DEĞERLİ (Turkey), İslam Öncesi Türk Sanatında Lotus Metaforu Üzerine Bir İnceleme		221-226
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Ghonche GHOGHI (Iran), Türkiye'de Market Tabela Tasarımları Bağlamında Happy Center Marktinin İncelenmesi		227-230
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Emre ŞEN (Turkey), Postmodern Felsefenin Işığında Postmodern Sanat		231-238
Prof. Dr. Bella MUSAYEVA (Azerbaijan), "The Love that Moves the Sun and the Other Stars" (Earthly and Divine Love in the Works of Nizami and Dante)		241-244
Prof. Dr. Mutluhan TAŞ-Ramazan SIZAN (Turkey), Siret ve Güzellik İlişkisi		245-249
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Fidan QASIMOVA (Azerbaijan), Oğuz ve Kelt Destanlarında Olay Örgüsünün Tipolojisi		251-252
PhD. (Dr.) Jonida CUNGU (Albania), The Value of Words in the "Kanun of Lekë Dukagjini"		253-256
Zarema İBRAHİMOVA (Azerbaijan), The National Museum of Azerbaijani Literature Named After Nizami Ganjevi and its Glorious Exposition		257-258
Prof. Dr. Filiz Nurhan ÖLMEZ-Prof. Dr. Sema ETİKAN-Assoc. Prof. (Doç.) Hande KILIÇARSLAN (Turkey), Kırşehir Halılarındaki Hayvan Betileri		261-268
Prof. Dr. Hürrem Sinem ŞANLI-Res. Assist. (Arş. Gör.) Oğuzhan KABALCI (Turkey), Elazığ Çit Baskıcılığı ve Günümüzdeki Durumu		269-273
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Afet RUSTAMBAYOVA (Azerbaijan), Diadem From Khynysly Village in a Cultural and Historical Context		275-278
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Mine CAN (Turkey), Eskişehir İli Sivrihisar İlçesi Gerenli Köyüne Ait Kanaviçe Minder Örnekleri		279-283
PhD. (Dr.) Sevinc NASİROVA-Mehriban SEYİDZADE (Azerbaijan), Milli Azerbaycan Tarihi Müzesi'nin Koleksiyonu'nda Özbek Kumaşları		285-288
Prof. Dr. Fəzail VƏLİYEV (Azerbaijan), Milli-Ənənəvi Ayaq Geyimlərimiz Adətlər, Sinamalar və İnanclar Sistemində		289-294
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Hatice HARMANKAYA-Lec. (Öğr. Gör.) Suna DURDU ZOR (Turkey), Kazakistan'daki Üniversite Öğrencilerinin Türk Giyim Markalarına Yönelik Görüşleri: Atırav Devlet Üniversitesi Örneği		295-301
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Laura Sînziana CUCIUC ROMANESCU (Romania)- Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Özlem KAYA (Turkey), Design. Contemporary Artifacts Used on Daily Basis		303-306
PhD. (Dr.) Oğuljeren HAJİYEVA (Turkmenistan), O. A. Hajyýewa, Binagärlik Ylymlarynyň Kandidaty Mowzogy: Türkmenistanyň Halk Binagärliğinde Çeperçilik Däpleri		307-309
Zamira Zhenisbaevna DANİYAROVA (Uzbekistan), Anthroponyms as a Cultural Symbol in Karakalpak Folklore		311-314
Prof. Dr. Çingiz ABDULLAYEV (Azerbaijan), Muğam Sənəti Avropa'da		317-318

1. ULUSLARARASI BALKANLAR, ANADOLU, KAFKASYA ve TÜRKİSTAN COĞRAFYASI SANAT, KÜLTÜR, TARİH ve FOLKLOR KONGRESİ

Assoc. Prof. Dr. Djalaliddin MİRZAEV-Muhammad Kozim AMİNİ (Uzbekistan), Unknown Anthology "Safina of Termez"	319-320
PhD. (Dr.) Kəmalə ƏLƏSGƏRLİ (Azerbaijan), XXI Əsr Musiqisində Əsas Təmayüllər	321-324
Mitra SETAREHSHOH (Iran), Müziğin Resim Sanatına Etkisi	325-330
Nurəngiz QARAYEVA (Azerbaijan), Azərbaycan Filmlərində Məhərrəmlik Mərasiminin İşıqlandırılması	331-333
Prof. Dr. Mutluhan TAŞ-Ümmühan MERMER (Turkey), Sûrette Tenâsüp ve Güzellik	337-340
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) İsmet ŞANLI (Bosna), Divan Şiirinin Görsel Yönü: Harflerle Yapılan Hünər Sanatları ve Tâlib Ahmed Bosnavî'nin Elifnâmesi	341-342
Lec. (Öğr. Gör.) Ufuk ÖREN-Lec. (Öğr. Gör.) Servet AKAR (Turkey), Geleneksel Kuyumculuk Sanatında Kullanılan Minecilik Üzerine Bir Araştırma	343-346
Lec. (Öğr. Gör.) Tahsin BOZDAĞ (Turkey), Geleneksel Ebruda Kıvam Artırıcı Maddelere Dair	347-252
Aslı GÖKALP (Turkey), Sanat Eleştirisi Yöntemine Göre Kübist Sanatçılarından Nurullah Cemal Berk'in "Gergef İşleyen Kadın" ve Maide Arel'in "Gergef İşleyen Kız" Adlı Eserlerinin Analizi	353-357
Prof. Dr. Nergiz ALİYEVA (Azerbaijan), Həmvətənlərinin Maariflənməsində Azərbaycanlı Mədrərislərin Rolu (Orta Əsrlər)	361-365
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Aynur Aydın İBRAHİMOVA (Azerbaijan), "Göroğlu" – "Köroğlu" Destanlarında Kadın Karakterlerin Yeri	367-368
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Vəfa İBRAHİM (Azerbaijan), Xalq Rəqslərinin Tipologiyası (Azərbaycan Xalq Rəqsi "Çobanlar" və İngilis Xalq Rəqsi "Horn Dance" Əsasında)	369-371
Assist. Prof. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi) Meleq SHOPI-PhD. (Dr.) Denis HİMÇİ (Albania), Issue of Romani Language Standardization in Terms of Dialectal Diversity	373-376
PhD. (Dr.) Lenida LEKLI-Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Rudina MITA (Albania), Screenroom vs Classroom, Reshaping the Concept of the Teaching Process Under Pandemic Constrains	377-380
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Meleyke MEMMEDOVA (Azerbaijan), Azərbaycan'ın Bölgələrinə Göre Geçiş Ritüelleri ilə Bağlı İnanclar	383-384
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Faiq ELEKBERLİ (Azerbaijan), Yusuf Has Hacıbin "Kutadgu Bilig" Kitabında Türkçülük Düşüncəsi	385-388
PhD. (Dr.) Entela MUÇO (Albania), Batı Balkanların Geleceği-Arnavutluk	389-92
PhD. (Dr.) Ali FERHADOV (Azerbaijan), Yəhudi Seraya Şapşalın Türk (Azərbaycan) Tarixində Roluna Baxış	393-397
PhD. (Dr.) Aurela BASHA (Albania), Novel Albanian-Turkish Cultural Realities And Their Impact on Institutionalized Scientific Research	399-403
Res. Assist. (Arş. Gör.) Fərqana Sadaqat ALİYEVA (Azerbaijan), The Versatility of the Phenomenon of The Personality of Prophet Suleiman's	405-406
Artan LİLA (Albania), Migrations and Challenges Forintegration in the Struge-Golloborde, Cross-Border Region	407-412
Prof. Dr. Eshbolta KABİLOV-Chori KHUSHBAKOV (Uzbekistan), Development of Cattle Breeding in the Termez Region	415-416
Assoc. Prof. Dr. (Doç. Dr.) Zhuljeta KADILLI (Albania), The Contribution of the Cifligar Families of the Elbasan Sanxhak the Albanian National Movement	417-421
PhD. (Dr.) Florinka GJEVORI (Albania), The Economic Crisis of 1929 – 33 and its Consequences on the Economy of Elbasan Region/Albania (Agricultural and Livestock Economy)	423-427
Res. Assist. (Arş. Gör.) Fatma GANİYEVA (Azerbaijan), Settlements Belong to Turkic Nations	429-431
Farida KHALILOVA (Azerbaijan), Women in the Everyday Life of Azerbaijan	433-434
Prof. Dr. Osman KUNDURACI (Turkey)-Beibit BAYBUGUNOV (Kazakhstan), Kazı Buluntuları Işığında Orta Çağ Otırar (Kazakistan) Şəhri'nin Fiziki Yapısı ve Eski Evleri II	437-440
Assoc. Prof. (Doç. Dr.) Mesude Hülya DOĞRU-Lec. (Öğr. Gör.) Songül ERGÜN (Turkey), Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi Şarkiyat Koleksiyonundaki Ebru Cildli Yazmalar Hakkında	441-444

1. ULUSLARARASI BALKANLAR, ANADOLU, KAFKASYA ve TÜRKİSTAN COĞRAFYASI SANAT, KÜLTÜR, TARİH ve FOLKLOR KONGRESİ

Assoc. Prof. Dr. Djalaliddin MİRZAEV-PhD. Sharifbek SAİDAHMAOV (Uzbekistan), Termez as the Communication Center of International Cooperation With Afghanistan	445-446
PhD. (Dr.) Vezir NABIYEVA ALMARA (Azerbaijan), Ashigian Environment of Karabakh in XVIII. Century and Ashug Valekh	447-450
PhD. (Dr.) Rudina URUCI (Albania), Damages From River Floods in Albania	451-455
Dhurata HANOLİ (Albania), The Ethnolinguistic Value of the Albanian Language Lexicon on the Usage of Fitonyms and Zoonyms	457-461
Abdulla HACI NƏRİMAN OĞLU (Azerbaijan), Ümum Türk Tarixindən Ortaq Türk Diline Doğru	463-466
Sürəyya ƏLİZADƏ (Azerbaijan), Ərəb Atalar Sözlərinin Azərbaycan və Rus Dillərində Qarşılığı	467-470
DEĞERLENDİRME PANELİ	471-475

13 Ülkeden bildiri sunulan etkinlikte Türkiye'den 25, Türkiye dışındaki ülkelere ise 61 bildiri sunulmuştur.

AYDIN KÜLTÜRÜNDE KÖRÜKLÜ ÇİZME

Saadet Nihal COŞKUN*

ÖZET

Deri, ilk çağlardan beri insan ihtiyaçlarını büyük ölçüde karşılamıştır. İlk insanlar kumaş icat edilmeden önce giysi yapımında hayvan derilerini kullanmışlardır. Günümüzde deri giysiden ayakkabıya, av takımlarından eğer ve hayvan koşumlarına, ev eşyalarından aksesuar ve süs eşyalarına kadar birçok alanda kullanılmaktadır. Aynı zamanda bu ürünler daha güzel ve çarpıcı olması için birtakım tekniklerle süslenmektedirler. İnsanımızın sevgisini, tutkularını, beğenilerini ortaya çıkaran birtakım el sanatları uygulamaları ile göz alıcı eserler ortaya çıkmaktadır. Dericilik ve deri ürünlerinden yapılmış eserler geçmişi günümüze, günümüzü de geleceğe taşıyan bir kültür hazinesidir. Deriden yapılan ürünler, ülkemizin tarıma elverişli olmayan topraklarına sahip birçok yöresinde işlenerek halkın geçim kaynağı olmuş ve geleneksel sanatların gelişmesine olanak sağlamıştır (Dilek ve Coşkun, 2007; 22). Körüklü Çizme, dana derisi, vaketa deri, keçi derisi, kösele deri, yüzlük deri, sahtiyan deri gibi farklı özellik ve kalınlıktaki derilerden tamamen doğal ürünlerle yapılmaktadır. Çizme yapımında kullanılan çivilerin dahi ağaç malzemeden olması doğal ve orjinal olduğunun bir göstergesidir. Aydın ili ve çevresinde bu sanatla uğraşan usta sayısı gün geçtikçe azalmaktadır. Aydın ili ve ilçelerinde bu işi yapmaya devam eden toplamda on üç ustaya rastlanmıştır.

Körüklü çizme; İşlenmiş mamul haldeki küçükbaş ve büyükbaş hayvan derisinden yapılmakta hem sanatsal hem de kültürel bir değer taşımaktadır. Bu çalışmada, Aydın ilindeki körüklü çizme üretimi incelenmiştir.

GİRİŞ

Türk kültüründe köklü bir geçmişe sahip olan dericilik Aydın ilinde de izlerini göstermektedir. Aydın ilinde dericilik Aydın merkezde ve Kuşadası ilçesinde yok olmuş bir sanattır. Karacasu İlçesinde ise yok olma tehlikesinde olduğu görülmektedir. Karacasu ilçesinin coğrafi konumu itibari ile derinin işlenmesi sırasında kullanılan palamut bitkisinin yetiştiği meşe ağaçlarının bol olması ilçede tabakhanelerin açılmasını mümkün kılmıştır. Karacasu ilçesinde, uzun yıllar ülke genelinin deri ihtiyacını karşılayan yüzlerce kişinin çalıştığı işletmeler faaliyet göstermekte iken bu sayı 2019 yılında yediye düşmüştür. 2020 yılından bugüne bu yedi işletmenin ikisi kapanmış birisi de Uşak organize sanayiye taşınmış olup şu an dört adet işletme bulunmaktadır. Efe çizmesi olarak anılan körüklü çizme, eski zamanlarda köy ağaları ve zenginler tarafından giyilen bir çizmedir. Ayrıca bölgede her yıl düzenlenen geleneksel deve güreşi etkinliklerinde önemli bir kullanım alanı bulunmaktadır. Çizme tamamen doğal ürünlerle yapılmaktadır. Çizme yapımında dana derisi olan vaketa deri, keçi derisi, kösele deri, yüzlük deri, sahtiyan deri gibi farklı özellik ve kalınlıktaki deriler kullanılmaktadır. Ayrıca üretimde kullanılan çivilerin dahi ağaç malzemeden yapılması doğal ve orjinal olduğunun göstergesidir. Heybet ve asaletin simgesi olan çizmelerin orijinali 7 körüklüdür.

BİR MESLEK OLARAK KÖRÜKLÜ ÇİZME

Avcılık ve toplayıcılık döneminde tüm ihtiyaçlarını kendileri gideren insanlar, zaman içinde yaşadıkları beşeri ve ekonomik çevrenin özelliklerinin değişmesi, nüfusun artması sonucunda ihtiyaçlarına kendileri yetiştiremez olmuşturlar (Arslan, İlker ve Gürbıyık, 2017: 213). İhtiyaçların artması sonucu farklı arayış içine giren bireyler kendi aralarında iş bölümü yapmak zorunda kalmışlardır. Bu iş bölümüne göre çalışan bireyler zamanla uzmanlaşarak meslek dallarını meydana getirmişlerdir (Dinler, 1995: 21). Bu doğrultuda ortaya çıkan "Meslek" kelimesi, Arapça kökenli olup "süluk" kelimesinden türetilmiştir. "Yol, tarik, gidiş, tarz, insanların yaşamak ve geçinmek için tuttuğu iş, ait olduğu sınıf" gibi anlamlar taşımaktadır (Sami, 2005: 1345). İnsanların yaşadığı sosyal yapı içerisinde oluşan meslekler, zamanla bu işle uğraşanların uzmanlaşmasına sebep olmuştur. Farklı iş kollarında uzmanlaşan bireylerin birbirleri ile etkileşimin doğmasının yanında, ekonomik anlamda da bağımsızlıklarını kazanmalarında etkili olmuştur. Bunun sonucunda toplum içinde farklı meslekler ortaya çıkmıştır.

Bu bilgiler doğrultusunda meslek; insanların ekonomik anlamda geçimlerini sağlayan, kişinin toplum içindeki statüsünü belirleyen, kültürün getirdiği gereklilikler doğrultusunda bazı etik kurallara sahip olan faaliyet unsuru olarak tanımlanabilir (Arslan, İlker ve Gürbıyık, 2017: 213).

Toplumların gelişim düzeyleri arttıkça kültür ve sanata duydukları ilginin de buna paralel olarak arttığını görmekteyiz (Dilek, Coşkun ve Akkan, 2018:398). Geleneksel meslekler de ait oldukları toplumların kültürlerinin izini taşıyan, zevk ve inançları doğrultusunda ortak tarih anlayışını, sanatsal birikimini, yaşam biçimlerini ve duygu dünyalarını yansıtan en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Genellikle küçük yaşta usta-çırak süreci içerisinde öğrenilen bu mesleklerin birçoğu günümüzde teknolojinin ve nüfusun artması, tüketim alışkanlıklarının değişmesi ile son temsilcileri tarafından yapılmaktadır (Koyuncu Okca, 2016: 201), (Altıntaş, 2016: 158). Ancak günümüzde bu meslek grupları

* Öğr.Gör., Aydın Adnan Menderes Ünv. Aydın MYO.

ihtiyaç olmaktan çıkmış, turistik nitelikte, zevk ve ilgiye göre ayakta kalmaya çalışmaktadır. Geleneksel meslekleri günümüzde sürdürmenin çeşitli zorlukları bulunmaktadır. El sanatlarında icra, üretim demektir. Geleneksel usta; bilgi formlarını özümseyen ve toplumun sosyo-kültürel ihtiyaçlarından bazılarını yerine getirmek için bunu ürüne dönüştüren kişidir (John, 2010, s. 443). Geleneksel sanatların ustaları, duygu ve düşüncelerini sözle ifadeden ziyade daha fazlasını ürünlerine yansıtır. Kısaca, ortaya çıkan eserleri sözün gücünü aşan, daha derin izler ve deneyimler taşımaktadır (Glassie, 1993, 17).

Anadolu topraklarının bulunduğu coğrafyayı kendilerine yurt edinen Türkler, deri işleme ve deriden yapılan eserler açısından sahip olduğu güzellikleri ile geçmişten günümüze büyük bir birikime ve zenginliğe sahiptir. Meslek olarak Orta Asya Türklerinde çobanlıktan sonra icra edilen ve toplumda büyük oranda kabul gören dericilik (Kaigussuz ve Koyuncu Okca, 2016: 533) kendi kendine yeten bir ekonomiye sahip olan Türklerin hayvancılık alanındaki becerilerine bağlanmaktadır (Genç ve Koyuncu Okca, 2017: 97). Dericiliğin bu zengin geçmişi incelendiğinde gerek yazılı birçok kaynakta gerekse müze ve koleksiyonlarda eşsiz bir sanat eseri niteliğinde karşımıza çıkmaktadır.

Geleneksel el sanatları genel anlamda denetim mekanizmalarına ilişkin kurumsal örgütlenme eşliğinde kuşaklar arası aktarılan yazılı, sözlü ve görsel bilgi birikimine dayalı olarak, yöreye özgü zanaat iş kolları olarak tanımlanabilir (Coşkun ve Dilek, 2017:38-39). Geleneksel el sanatları ürünleri hem yapılan iş hem de kullanım eşyası bağlamında sanatsal açıdan ve kültürün izlerini taşıması bakımından sosyal hayatta önemli bir konuma sahiptir. Aynı zamanda geleneksel el sanatları toplumun değerlerini, sanatçının ruh halini yansıtan sözsüz kitap niteliğindedir. Günümüzde yapılan birçok sanat eserinde geleneksel sanatların izleri görülmektedir. Kaybolmuş veya kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatları, UNESCO tarafından 2003 yılında imzalanmış ve ülkemizin de 2006 yılında TBMM’de onayı alınarak “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi” belirlenmiştir. Bu sözleşme kapsamında “El Sanatları Geleneği” başlıklı bir madde olması, geleneksel el sanatlarının önemini göstermektedir. Son yıllardaki teknolojik ilerlemeler günlük hayatta kullanılan araç ve gereçlerin değişimini de beraberinde getirmiştir. Geçmişten günümüze süre gelen örf ve adetler ile beslenen el sanatları teknolojinin getirdiği değişimden etkilenmiş ve önemini yitirmeye başlamıştır. Bu yüzden bu bilgilerin doğru bir şekilde okunması ve o topluma ait şifrelerin çözülmesi kültürel devamlılık açısından büyük önem taşımaktadır. Halk sanatları içinde yer alan, kültürümüzün izlerini taşıyan toplumun gelenek, göreneklerini, yansıtan mesleklerden birisi de deri işlemeciliği ve körüklü çizme üreticiliğidir (Uygur, Koyuncu Okca ve Öz, 2018: 223).

Özellikle Yörük kültürünün hâkim olduğu bölgelerde kullanılan çizme tamamen organik olması, kışın sıcak yazın serin tutması, ayakta rahatsızlık ve terleme yapmaması, romatizma gibi hastalıklara iyi gelmesi gibi özelliklere sahiptir (Dilek ve Coşkun, 2018:236). Efe çizmesi olarak anılan körüklü çizme, eski zamanlarda köy ağaları ve zenginler tarafından giyilen bir çizmedir. Ayrıca bölgede her yıl düzenlenen geleneksel deve güreşi etkinliklerinde önemli bir kullanım alanı bulunmaktadır. Çizme tamamen doğal ürünlerle yapılmaktadır. Çizme yapımında dana derisi olan vaketa deri, keçi derisi, kösele deri, yüzlük deri, sahtiyan deri gibi farklı özellik ve kalınlıktaki deriler kullanılmaktadır. Ayrıca üretimde kullanılan çivilerin dahi ağaç malzemeden yapılması doğal ve orijinal olduğunun göstergesidir. Kişiyi özel olarak yapılan üretimde kişinin ayak ölçüsü alındıktan sonra kalıp hazırlanıp çizmenin yapımına başlanır. Çizmenin gövdesi ustaların tabiri ile sayası kalıp işleminden sonra hazırlanmaktadır. Hazırlanan sayaya kalıp ile şekil verilmektedir. Bölgenin özelliğine göre köruk şekli değişmektedir. Beğeniye ve kültürel ize göre karar verilen köruk çeşidi çizmeye masat denilen alet yardımı ve tamamen el gücü ile yapılmaktadır. Simit, akordion, baklava ve kendinden köruk isimlerinde dört farklı çeşidi bulunmaktadır. Heybet ve asaletin simgesi olan çizmelerin orijinali 7 körüklüdür. Aydın İlinde Körüklü çizme ustası olan İzzet Erkaç’ın anlatımına göre “Bu yedi köruk Ege Bölgesi’ndeki yedi ili temsil etmektedir. Çizme yürüme esnasında “gıcırda” bu ses sayesinde efenin geldiğini duyan kişilere “dosta güven düşmana korku” mesajını taşımaktadır” Demektedir.

KÖRÜKLÜ ÇİZME YAPIMINDA KULLANILAN ARAÇLAR

* Danelye: Deriyi (sayayı) asılarak kalıba oturtmak için kullanılan bir el aletidir. Kerpetene benzer, tamamı demirdendir. Kerpetenden ayıran özellik kesici, koparıcı olmayıp, ağzı ördek ağzına benzer sadece bir nesneyi asılıp çekmeye yarar.

* Eğri Tığ: Larezma dikişi için delik açmada kullanılan ucu eğri bir biz çeşididir.

* Düz Tığ: Saraç dikişi için delik açmada kullanılan bir biz çeşididir.

* Kaçaburuk: Tabanda kullanılan ağaç çiviler için yuva açmaya yarayan alettir.

* Katoş (kayış): Kalıbın diz üzerinde sabit durmasını sağlayan kayıştır.

* İsteke: Sayadaki kırışıklıkların giderilmesi amacıyla kullanılan ahşap el aletidir.

* Sulistir: Koçboynuzundan yapılan, 5 cm eninde, 10-12 cm uzunluğunda, ökçe yapımında falçatanın deriye değip kesmemesi topukla derinin birleştiği yere yerleştirilerek kullanılan bir el aletidir.

* Dış Raspa: Taban kösesinin kenarlarının pürüzsüz olması için kullanılan bir el aletidir.

* İç Raspa: Kalıp çizmeden çıkarıldıktan sonra çizme içinden çıkan ağaç çivilerin ucunu kırıp pürüzsüzleştirmeye yarayan el aletidir.

* Filo Bıçağı: Alt köselenin kenarlarının üst kısmının pürüzsüz kalmasını sağlar (acikerisim.pau.edu.tr).

* Gamba: Ayağın dizden aşağısını temsilen gürgen ağacından yaklaşık 60 cm uzunluğunda üç parça halinde sağ, sol ve anahtar olarak üretilen ve bilek kısmından oynak kalıptır. Koncun istenilen genişliğe getirilmesi ve körüğün sıkıştırılmasına yarar.

KÖRÜKLÜ ÇİZME YAPIMINDA KULLANILAN GEREÇLER

* Yüzlük Deri: Sayanın ayakkabı kısmında 1,5 mm, konç kısmında ise 1.3mm'lik dana derisi kullanılır

* Meşin (Keçi Derisi): Çizme üretiminde astarlık olarak kullanılan, palamut ağacının meyvesiyle Bitkisel tabaklama yöntemi ile tabaklanmış Keçi derisidir.

* Fortluk Kösele: Sığır derisinin daha yumuşak işlenmiş halidir. Çizmenin ayakkabı kısmındaki topuk kısmının sert durmasını sağlar.

* Bombelik: Çizme kalıbının burun formunu almasını ve sert durmasını sağlayan, astar ile yüzlük deri arasına yerleştirilen ince köseledir.

* Taban Astarı: sayanın tabanla birleştirilmesinde kullanılan ince köse çeşididir. Ağaç çivi tutma özelliği önemlidir.

* Taban köselesi: 1-1,5 mm kalınlığında köseledir.

* Falça (Ökçe) köselesi: Parça köselelerin üst üste ağaç çivilerle sabitlenerek ve her katta tesviye edilerek istenilen yükseklikte hazırlanan ve çizmenin topuğunda kullanılan köselelere verilen isimdir.

* Çiriş (Yapıştırıcı): Çiriş otu kökünün un haline getirilmesi ve suyla karıştırılarak macun haline getirilmesiyle elde edilen bir tür yapıştırıcı ve sertleştiricidir.

* Ağaç Çivi: Tabanın montajında kullanılan gürgen ağacından yapılmış 4,5 cm'lik dayanıklı çividir.

* Taranta: 3 cm eninde sağlam bir dokuma ürünüdür. Çizmenin iç astarıyla yüzey derisi arasına ve her iki yanına konur. Uçları çizmeden yukarıya doğru 1,5 cm daha uzundur. Çizmenin giyimini kolaylaştırmak için kullanılır(acikerisim.pau.edu.tr).

KÖRÜKLÜ ÇİZME YAPIMI

Körüklü çizme yapımında en önemli ayrıntı kişiye özel olmasıdır.

Fotoğraf 1,2,3,4,5: Kalıp Çıkarma İşlemi

Körüklü çizme yapım aşamasının ilk basamağı kalıp çıkartma işlemidir, Ayakkabı sayasını oluşturan parçaların kartondan hazırlanmış şablonlarına ıstampa denilmektedir, bunun için öncelikle kişinin ayak ölçüleri alınır. Ayağın tarak kısmı ölçüsü, baldır ölçüsü, ayağın boğaz ölçüsü mutlaka ayrı ayrı alınmalıdır.

Ayak ölçüsü alındıktan sonra kişinin boy, baldır ve ayak tarağı ölçüleri alınarak kaydedilir.

Fotoğraf 6: Alınan Ölçülerin Kartondan Şablonunun Hazırlanması

Çıkartılan bu şablon mukavva üzerine çizilerek kalıp şekline dönüştürülür.

Fotoğraf 7,8: Deri Kesimi ve Çiriş otunun Konç kısmına sürülmesi.

Çizme sayası, astarı, taban ve topuk parçalarının kesimi tamamen el işçiliği ile yapılmaktadır. Kalıplar deri parçaların üzerine çizilmekte ve çizilen yerlerden yerine göre makas ya da falçata kullanılarak kesilmektedir.

Dana derisinden konç dikilir (Konç; ayak bileğinden baldıra doğru olan bölümü). Körüğe daha güzel şekil verebilmek için konç ile astar birbirine çirişle yapıştırılır; (çiriş; çirişotunun kökünün öğütülmesi yoluyla elde edilen, su ile karılarak tutkal olarak kullanılan bir tozdur.)

Fotoğraf 9: Çiriş otu yardımıyla yapışan Astar ile derinin arasında hava kabarcığı kalmaması için düzeltme işlemi yapılması.

Fotoğraf 10: Saya işlemi

Saya kısmı yani ayakkabının yüzü, üst bölümünün astarı palamut suyuna batırılmış keçi derisinden yapılır. Diğer kısımları dana derisinden yapılır. Alçez; ayağın tarak kısmını kaplayan dana derisine verilen isimdir.

Fotoğraf 11: Taban Yapımı

Tabanlıklar bir gün öncesinden ıslatılarak tavlânır ve düz bir satıh alması sağlanır. Bu işlemin yapılması kalıba gerilme işlemi sırasında kolaylık sağlamak için yapılmaktadır. Tavlanan taban astarları ve font astarı diz demiri üzerinde dövülür. Bu dövme işleminin amacı, vaketa dokularının birbiri arasına geçerek, sağlamlık ve mukavemet kazanması için yapılmaktadır (Kızılkaya. İ. Görüşmesi)

Fotoğraf12: Gıcırdağ Yapım aşaması

Yürürken gıcır gıcır ses çıkarması için dikişten sonra kenarlarla orta boşluk arasında bir seviye farkı oluşur. Sahtiyan denilen keçi derisi gaz yağına batırılarak yüz yüze gelecek şekilde çiriş ile yapıştırılıp o boşluğa doldurulursa çizme gıcırdağı olur. Her adım atışta gıcır, gıcır sesi çıkarır. Deriyi sertleştirmek için çizmenin burun kısmına “bombey”, topuk kısmına “foort” adı verilen malzemeler konur (Kızılkaya. İ. Görüşmesi)

Çiriş yardımı ile yapıştırılır. Kullanılacak derilerin düzgün yüzeyli olması gerekmektedir bu nedenle derideki kırışıklıkları yok etmek için gaz ocağı yardımı ile hafif tütsüleme yani ütüleme yapılır. Eğer çizmenin gıcırdağı olması isteniyorsa bu aşamada kösele ile taban astarı arasına gaza batırılmış sahtiyan iki kat yapılarak konular yapıştırma işlemi bittikten sonra çivileme işlemi tamamlanır. Tabanda yer alan fazla deri ve astar falçata yardımı ile temizlenir Temizleme işlemi tamamlandıktan sonra çivilenen derilere çiriş yapıştırıcı sürülerek tabana yapıştırılır (Korkmaz. M.Arif;2020),(Gündüz.S. Görüşmesi)

Fotoğraf13: Hazırlanan parçaların Kalıba konması

Fotoğraf14: Ütüleme düzeltme işlemleri

Ökçe de tamamen köseleden yapılır, çiriş ve tahta çiviyle sabitlenir. Etrafı falçata ile isteğe göre yumurta topuk veya düz olacak şekilde kesilir. Birbirine dikilen ve “çiriş” yardımıyla yapıştırılan malzemeler ıslatılıp nemlendirilerek üç gün gürge ağacından yapılan ve “gamma” denilen kalıplara konulur. Kalıba koyma 2 - 3 kez aşamalı olarak yapılır (Taş. İ. Görüşmesi).

Kalıptan çıkarılıp, içeriden çıkan tahta çiviler özel bir âletle kırılır. Müşterinin isteğine göre akordiyon, boğma veya baklava denilen körükler kalıpta kırılıp cila sürülerek ispirto ile yakılan ateşte ütülenir. Böylece körük yapımına hazır olur (Korkmaz. 2020; 214).

Fotoğraf 15,16, 17: Körük Kırma İşlemi

Kuruyan çizmelerden gambalar çıkartılarak körük kırma işlemine geçilir. Körük kırma işlemine ön yüz derisinin 0.5cm üstünden merkez alınarak işaretlenir. Sağ el körük kırma işlemi yaparken, sol el ise çizmenin içinde bulunur. Körük kırılırken sol el ile içerden kırılan körük tutulur (Erkaç:K. Görüşmesi).

Fotoğraf 18: Körüklü çizme

Tamamen el işi ve göz nuruyla yapılan bu çizme, müşterinin isteğine ve yapan kişinin ustalığına göre altı veya sekiz köşelidir: Akordeon körük – kendinden körük – simit körük ve baklava körük olmak üzere dört çeşit körük modeli vardır. En yaygın olan ve günümüzde yapılan körük modeli baklava körük ismini alan sekiz köşeli köründür. Çünkü sekiz köşe şapka ile özdeşleştirilmiştir. Baklava körük ismiyle adlandırılan sekiz köşe körüğün her köşesinin bir anlamı vardır. Birinci köşe cesur ve asaletli olmayı, ikinci köşe dürüst olmayı, üçüncü köşe merhametli olmayı, dördüncü köşe cömert olmayı, beşinci köşe hoşgörülü olmayı, altıncı köşe alçak gönüllü olmayı, yedinci köşe sadakatli olmayı, sekizinci köşe adil ve adaletli olmayı anlatır. El emeği göz nuru ile yapılan körüklü çizmenin kaç körük olacağı yapılan kişinin boyuna göre belirlenmektedir (Gündüz.S. Görüşmesi).

Körükler kırıldıktan sonra tamamen kuruyup şeklini koruması için tekrar gamba denilen kalıplarda bekletilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Her zaman her toplumda sanat bilgi aktarımı yapan düşüncelerin ifade edildiği bir iletişim aracı olmuştur. İletişimin olduğu her alanda sanat farklı dallarda karşımıza çıkmıştır (Kılıçaslan ve Coşkun, 2019:182). El Sanatları ürünlerinin yapımı kişilerin yaratıcılıklarını geliştirir. Estetik alandaki kültürel mirasımız el sanatları ürünlerinin üretiminin devamlılığını sağlamak kültürel bir gerekliliktir. İnsanın geçmişi ile olan bağının kopmaması için de bu devamlılık önemlidir (Coşkun ve Dilek, 2017: 38). Yüzyıllar içerisinde toplumların değişmesi, sanayi ve teknolojinin getirdiği yenilikler, ticari kaygıların artması, minimum maliyetle maksimum mal üretimi sağlanması, el sanatlarının günümüz ihtiyaçlarını yeterince karşılayamaması ve usta–çırak ilişkisinin bozulması vb. sebepler, geleneksel el sanatlarının işlerliğini kaybetmesi ve gelecek kuşaklara aktarılamamasında başlıca etkenler olarak sayılabilir. Kültürel değerler kullanımı terk edildiğinde zamanla yok olmaya mahkûm kalmaktadır.

Bu tür kültürel değerlerin tamamen yok olmadan belgelenmesi ve örneklerinin müzelerde teşhir edilip korunması gelecek nesillere aktarımı için büyük önem arz etmektedir.

Körüklü çizme hediye olarak geliştirilip ulusal ve uluslararası alanda tanıtıma yönelik üretimler gerçekleştirilmelidir. Geleneksel olarak sürdürülen bu mesleğin bir sonraki kuşaklara aktarımında çırak yetişmemesinin önemli bir sorun olduğu görülmektedir. Kültürel mirası koruma bilincinin oluşturulması için kamu kurum ve kuruluşlarının rolü yadsınamaz. Körüklü çizme üretiminin sürdürülmesi için halk eğitim merkezlerinde açılacak kurslar ile desteklenmelidir. Körüklü çizme üretimi kaybolmakta olan geleneksel bir meslektir. Bu mesleği icra eden kişi sayısı oldukça az sayıdadır.

Ege Bölgesinde bu meslek birkaç usta tarafından yapılmaktadır. Ekonomik sıkıntılar mesleğin geleceğini olumsuz yönde etkilemektedir. Mesleğin sürdürülebilirliği için devlet tarafından yapılan destekler genişletilmelidir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gerekli reklam ve tanıtımlar yapılmalıdır. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından bu ve buna benzer yok olmaya yüz tutmuş mesleklerin daha uygun ve etik ortamlarda icra edilebilmesi için yer mekân tahsis yapılmalıdır. Ayrıca malzeme ihtiyaçlarının temini için uygun koşullar sağlanmalıdır.

Aydın ili ve ilçelerinde yapılan araştırmada bu işi yapmaya devam eden toplamda on üç ustaya rastlanmıştır. Körüklü çizme, 11.04.2017 tarihinden itibaren Aydın İli Söke İlçesi Belediyesi tarafından 6769 sayılı Sanayi Mülkiyet Kanunu kapsamında 340 tescil numarası ve C2017/025 başvuru numarası ile 10.04.2018 tarihinde koruma altına alındığı tescil edilmiştir (www.ci.gov.tr). (Taş. İ. Görüşmesi).

KAYNAKLAR

- Arslan, Ferhat, Çağlar, İler, Mümin ve Gürbıyık, Cengiz (2017). “Kültürel Miras Kapsamında Kaybolmaya Yüz Tutmuş Geleneksel Meslekler: Turgutlu Örneği-The Traditional Craftsmanship About To Vanish off Cultural Heritage: The Case Of Turgutlu”, Studies of The Ottoman Domain, Cilt: 7, Sayı: 13, s. 211-247.
- Dilek, Aylin. ve Coşkun, Saadet Nihal. (2007). “Karacasu’da Unutulmaya Yüz Tutmuş Bir Dokumacılık Öyküsü”, Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi, I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi Bildirileri, 01-02 Kasım 2007, s. 22-24, Konya.
- Coşkun, Saadet Nihal., Kılıçaslan, Emine., (2019), Siyasal İletişimde Güncel Yaklaşımlar, Kit. Böl. Gösterge Bilim Yaklaşımı Bağlamında Sanat ve Siyasal İletişim İlişkisi, Paradigma Akademi. S.177-203.
- Coşkun, Saadet Nihal. (2018). Türk Kültüründe Deri ve Deri Ürünlerinin Bakımı, Jass Studies-The Journal Of Academic Social Science Studies: 71 Autumn 1ı 2018, P. 277-290.
- Coşkun, Saadet Nihal., Dilek, Aylin. (2008). “Karacasu’da Unutulmaya Yüz Tutmuş Dokumaların Çeşitli Derilerle Modernize Edilerek Canlandırılması”, I Ulusal El Sanatları Sempozyumu (24-26 Nisan 2008). Ankara, Gazi Üniversitesi Türk El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları-1, Ankara
- Dilek, Aylin ve Coşkun, Saadet Nihal. (2018). “Kırsal Kalkınmada Kadın Girişimciliği: Eğridere Zeybek Kıyafetleri Üretimi” Uluslararası Küçük Menderes Araştırmaları ve Tire Tarihi Sempozyumu Bildiriler, Tire Belediyesi Kültür Yayınları, Cilt 2)

- Dilek, Aylin, Coşkun, Saadet Nihal., & Akkan, Yılmaz. (2018). Müze Yöneticilerinin Müze-Toplum İlişkisini Geliştirici Faaliyetleri Üzerine Bir İnceleme: Aydın Arkeoloji Müzesi Örneği, Jass-The Journal of Academic Social Science Studies, Number: 73, p. 395-408.
- Glassie, Henry. Yasemin, A. ve Oğuzertem Süha (1993). Günümüzde Geleneksel Türk Sanatı, (Çev. Yasemin A. Süha Oğuzertem), Pan Yayıncılık, İstanbul.
- Gülmez. Nurettin (2018). "Türk Kültür Tarihinde Deveci Kültürünün Bir Parçası Olan Körüklü Çizmenin Bugünü", Yörük Kültürü ve Zanaatları Editörler; Devrim Ertürk- Süleyman Şanlı. Çizgi Kitap Evi Yayınları Konya. S; 121-189
- Günday, Nadire (2017). "Efeliğin Alametifarikası Körüklü Çizme", Anadolu Jet Magazin, Sayı-Issue: 89, s. 73-75.
- Korkmaz. M.Akif (2020). Dil ve Edebiyat Araştırmaları (DEA), Bahar, 2020; (21) 201-222 ISSN: 1308-5069 - E-ISSN: 2149-0651
- Koyuncu Okca, Ayşegül ve Bilici, Bengin (2018). "Denizli'de Sürdürülebilir Kentsel Koruma İçin Kent Müzesinin Gerekliliği-The Necessary of the Urban Museum for Sustainable Urban Protection in Denizli", Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 34, s. 29-37.
- Oğuz. M.Öcal, Aydoğan. Emine, Aytuzlar. Nilgöl, Özkan.Tuba Saltık. (2005). Türkiye'de 2004 Yılında Yaşayan Geleneksel Meslekler, Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (THBMER) Yayınları, Ankara.
- İnternet Kaynakları
<https://www.ci.gov.tr/Files/GeographicalSigns/340.pdf> Erişim:24.10.2020
[file:///C:/Users/nihal/Dropbox/My%20PC%20\(LAPTOP-PK6JEGDV\)/Downloads/SomutOlmayanKltrelMirasKapsamındaGelenekselEİSanatlarVeKİtrVeTurizmBak anl.pdf](file:///C:/Users/nihal/Dropbox/My%20PC%20(LAPTOP-PK6JEGDV)/Downloads/SomutOlmayanKltrelMirasKapsamındaGelenekselEİSanatlarVeKİtrVeTurizmBak anl.pdf) Erişim 01.12.2020
<https://www.bik.gov.tr/koruklu-cizme-zamana-direniyor/>

SÖZLÜ GÖRÜŞMELER

- ERKAÇ, Kemal, Aydın, 1983 doğumlu Aydın Efeler Körüklü Çizme Ustası Ramazan Paşa Mahallesi, Ayakkabıcılar İç 11 Sokak No: 16/B Aydın- Efeler. Röportaj Tarihi:09.05.2020
- GÜNDÜZ, Serkan. Aydın, 1980, Körüklü Çizme Ustası, Cumhuriyet, 1969. Sk. 2C, 09020 Efeler/Aydın Röportaj Tarihi:29.07.2016 Aydın -Efeler. Röportaj Tarihi:29.12.2020
- KIZILKAYA. İbrahim, Aydın, 1959, Körüklü Çizme Ustası Ramazan Paşa Mahallesi, Ayakkabıcılar İç 11 Sokak No: 16/B Aydın- Efeler. Röportaj Tarihi:06.05.2019
- TAŞ. İhsan. Aydın- Söke, 1963, Körüklü Çizme Ustası, Çeltikçi Mahallesi Mimar Sinan Caddesi No:2/B Aydın-Söke, Röportaj Tarihi 25.06.2019.
- *Bu araştırmada kullanılan fotoğraflar 2019 yılında yazar Saadet Nihal Coşkun arşivinden temin edilmiş ve kayıt altına alınmıştır.